

Aftale mellem

Regeringen (Socialdemokratiet) og Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Alternativet, Nye Borgerlige og Liberal Alliance,

om yderligere styrkelse af kystfiskerordningen

11. november 2019

Det lokale og kystnære fiskeri spiller en stor rolle mange steder i Danmark, såvel økonomisk som kulturhistorisk. Mange samfund er bygget op omkring mindre havne, hvis fartøjer driver et traditionsrigt, håndværksmæssigt og kystnært fiskeri. Parterne bag denne aftale ønsker at sikre og videreudvikle dette fiskeri med et øget fokus på anvendelse af skånsomme fangstmetoder, der beskytter havmiljøet bedst muligt, samt at tilskynde til, at ordningen medvirker til at understøtte et løbende generationsskifte i fiskeriet. Aftalen om yderligere styrkelse af kystfiskeriet skal ses i sammenhæng med et bredt politisk ønske om at styrke de mindre havne samt fremme en udvikling i fiskeriet mod mere bæredygtighed og et mere naturskånsomt fiskeri. Sådan som det bl.a. også kommer til udtryk i beslutningen om at etablere en mærkningsordning for naturskånsomt fiskeri.

Aftaleparterne bag Beretning om en Vækst- og Udviklingspakke for dansk fiskeri af 7. december 2016 har som forudsat i beretningen evalueret den styrkelse af kystfiskerordningen, der blev vedtaget i beretningen, og som blev implementeret i bekendtgørelsesform i marts 2017. Der blev dengang blandt andet afsat yderligere mængder af fisk til kystfiskeriet, og der blev etableret en tidsubegrænset og en tidsbegrænset kystfiskerordning, ligesom der blev oprettet et rationsfiskeri for kystfiskere, og afsat midler til foreningsfartøjer.

Evalueringen er sket på baggrund af drøftelser i Arbejdsgruppen for Fremtidens Kystfiskeri samt indspil fra Danmarks Fiskeriforening PO, Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri PO og Center for Bæredygtige Livsformer. I forbindelse med evalueringen af ordningen, har Københavns Universitet endvidere udarbejdet en økonomisk analyse af udviklingen i kystfiskeriet siden 2016. Heraf fremgår det, at kystfiskeriet er blevet styrket de seneste tre år. Analysen viser, at det er lykkedes at skabe rammer for en tidsubegrænset ordning med fokus på skånsomt fiskeri, men at der fortsat er flest fartøjer i den tidsbegrænsede ordning, og at størstedelen af landingerne, som er med til at holde liv i havnene, sker i denne ordning.

Aftaleparterne har med tilfredshed noteret sig, at kystfiskeriet er blevet styrket. Samtidig står det klart, at indsatsen for at udvikle det kystnære og skånsomme fiskeri er en opgave, der vil strække sig over en årrække. Kystfiskerordningen skal ses i sammenhæng med bl.a. den mærkningsordning for naturskånsomt fiskeri, som lanceres i 2020, de kommende forhandlinger om det danske EHFF-program for 2021-27 samt den brede dialog om fremtidens fiskeri i Østersøen og de indre farvande, som ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling vil indkalde til.

Med denne aftale fastsætter aftaleparterne rammerne for kystfiskerordningen for de næste tre år. Aftaleparterne er enige om at fastholde den nuværende struktur med to ordninger; men at gøre det mere attraktivt at deltage i den tidsubegrænsede ordning samt at anvende skånsomme redskaber. Samtidig er man enige om at gennemføre en væsentlig forenkling af reglerne på området med henblik på at sikre en effektiv og enkel administration. På denne baggrund er aftaleparterne enige om følgende tiltag:

1. Det skånsomme element i ordningen styrkes

Den eksisterende skelnen mellem skånsomme og ikke-skånsomme redskaber fastholdes, men de skånsomme redskaber præmieres i endnu højere grad end i dag.

2. Den tidsbegrænsede ordning styrkes

Fartøjer tilmeldt den tidsbegrænsede ordning vil blive tildelt et større tillæg end i den hidtidige ordning.

3. Tildelingen af tillæg forenkles

Tildeling af tillæg gøres enklere ved at afskaffe opdelingen i kystfiskertillæg og flidspræmie, så der i stedet tildeles ét enkelt tillæg i starten af året. Der vil således fremover være i alt 4 forskellige grupper af tillæg fordelt på hhv. åben og lukket ordning samt skånsomt og ikke-skånsomt.

Tildeling af tillæg vil ske efter følgende fordelingsmekanisme:

	Kystfiskertillæg ikke-skånsomme fartøjer	Kystfiskertillæg skånsomme fartøjer
Tidsbegrænset ordning	Fartøjet indgår med sine kvoteandele. Jo større kvoteandel, jo større tillæg	Fartøjets kvoteandele ganges med 2 , så fartøjet får højere tillæg pr. kvoteandel end ikke-skånsomme fartøjer. Jo større kvoteandel, jo større tillæg.
Tidsubegrænset ordning	Fartøjets kvoteandele ganges med 5 , så fartøjet får højere tillæg pr. kvoteandel end fartøjer i den tidsbegrænsede ordning. Jo større kvoteandel, jo større tillæg.	Fartøjets kvoteandele ganges med 15 , så fartøjet får højere tillæg pr. kvoteandel end ikke-skånsomme fartøjer og fartøjer i den tidsbegrænsede ordning. Jo større kvoteandel, jo større tillæg.

4. Kravene for tildeling af tillæg forenkles

Kravene for tildeling forenkles, så fiskerne ikke længere skal have opfisket 70 % af deres årsmængder det foregående år for at få tillæg. Dette krav har vist sig vanskeligt at administrere, og siden indførelsen af dette specifikke aktivitetskrav i kystfiskerordningen i 2016/17 er der efterfølgende indført generelle aktivitetskrav for samtlige fartøjer i dansk fiskeri, hvorfor det specifikke krav i kystfiskerordningen ikke længere skønnes nødvendigt.

Kravet om at mindst 80 % af fangstrejserne skal være på max 2 døgn fastholdes. Længdekravet for de deltagende fartøjer fastholdes på maksimalt 17 meter, dog må fartøjer som fisker med ikke-skånsomme redskaber i den tidsbegrænsede ordning fortsat maksimalt være 15 meter.

5. Flid belønnes fortsat og tilbageløbsmekanismen fastholdes

Der vil fortsat være en tilskyndelse til at fiske mest muligt af det tildelte tillæg og en tilbageløbsmekanisme for uforbrugte mængder i ordningen, men reglerne forenkles. Fremadrettet vil tillægget tildeles tidligt på året – inden 1. februar, jf. fordelingsnøglen i pkt 3. I første omgang uddeles en tredjedel af en fiskers tillæg. Når fiskeren har opfisket en tredjedel af sin samlede mængde, forstået som egne årsmængder plus kystfiskertillæg plus uddelinger fra Fiskefonden, tildeles fiskeren – efter ansøgning til Fiskeristyrelsen - den anden tredjedel af kystfiskertillægget. Den sidste tredjedel af tillægget uddeles på samme vis, når fiskeren har fisket to tredjedele af sin samlede mængde, forstået som egne årsmængder plus kystfiskertillæg plus uddelinger fra Fiskefonden. Fiskeristyrelsen fastsætter for de enkelte arter i ordningen skæringsdatoer for, hvornår man senest skal modtage ansøgning om uddeling af anden og tredje del af tillægget for det pågældende år. De mængder, der ikke er uddelt på de respektive datoer, føres tilbage til FKA-segmentet, eventuelt ved auktion.

6. Nyetablerede fiskere kan framelde sig den tidsbegrænsede ordning

Nyetablerede fiskere, som tilmelder sig den tidsbegrænsede ordning med nye kvoter, får en mulighed for at framelde sig ordningen igen inden for de første 3 år. Nyetablerede fiskere forstås i denne sammenhæng som fiskere, der erhverver et fiskefartøj for første gang, og som minimum har en ejerandel på 51 % af dette fartøj. Ved tilmelding under denne ordning med fravalgsmulighed skal opfyldelse af adgangskravet dokumenteres over for og godkendes af Fiskeristyrelsen.

7. Vikårene for deltagelse i den tidsbegrænsede ordning strammes op

Rammer og administration af den tidsbegrænsede ordning strammes op. Det vil blandt andet medføre, at et fartøj i denne ordning fremover i alle 3 år skal bringe alle sine kvoter af torsk, tunge og rødspætte ind i ordningen. Fartøjer, som har tilmeldt sig den tidsbegrænsede ordning, vil ved hvert årsskifte få mulighed for i stedet at tilmelde sig den tidsbegrænsede ordning.

8. Rationsfiskeri af sild iværksættes i 2020

De tidligere afsatte mængder af sild til et kystnært rationsfiskeri i Nordsøen, Limfjorden og Skagerrak/Kattegat, jf. pkt. 12 i aftale om indsats mod kvotekonzentration i dansk fiskeri af 16. november 2017 aktiveres for første gang i 2020.

9. De afsatte mængder til kystfiskerordningen fastholdes

Der afsættes ikke nye mængder til ordningen ud over de allerede afsatte mængder, men de eksisterende mængder fokuseres i højere grad på den tidsbegrænsede ordning og de skånsomme fartøjer.

10. Kystfiskerrationsfiskeriet fortsætter uændret

De afsatte mængder og vilkår for kystfiskerrationsfiskeri af jomfruhummer, mørksej, pighvar og slethvar, brisling samt sild fortsætter uændret.

11. Vilkår for foreningsfartøjer fortsætter uændret

De afsatte mængder og vilkår for foreningsfartøjer fortsætter uændret.

12. De afsatte mængder til uundgåelige bifangster fastholdes

De afsatte mængder og vilkår for uundgåelige bifangster af torsk og tunge fortsætter uændret.

13. Evaluering af ordningen

Aftaleparterne vil løbende følge udviklingen i ordningen, herunder hvordan udnyttelsen af mængderne i ordningen er, med henblik på om nødvendigt at tilpasse ordningen.

Primo 2022 gennemføres en mere omfattende evaluering af kystfiskerordningen med henblik på at danne grundlag for en beslutning om eventuel fortsættelse af den tidsbegrænsede ordning fra 2023. Aftaleparterne er enige om, at denne evaluering bl.a. skal se på:

- Udviklingen i antallet af fiskere og fartøjer i de forskellige dele af kystfiskerordningen.
- Udviklingen i omfanget af landinger i de forskellige dele af kystfiskerordningen.
- Udviklingen i indtjeningsgraden i de forskellige dele af kystfiskerordningen.
- Udviklingen i kvoteudnyttelsesgraden i de forskellige dele af kystfiskerordningen.
- Udviklingen i aldersfordelingen i de forskellige dele af kystfiskerordningen.
- Den geografiske fordeling af fiskere og landinger i de forskellige dele af kystfiskerordningen.
- Udviklingen i mængden af kvoter og udviklingen af lejemarkedet inden for den tidsbegrænsede ordning.
- Omfanget af anvendelsen af muligheden for at nyetablerede fiskere kan framelde sig den tidsbegrænsede ordning, jf. pkt. 6 i denne aftale.

Evalueringen iværksættes og gennemføres i første kvartal 2022 med henblik på at en politisk beslutning om den fremtidige kystfiskerordning fra og med 2023 skal træffes inden sommerferien 2022. Evalueringen skal inddrage de anbefalinger, som vil fremkomme af den brede dialog om fremtidens fiskeri i Østersøen og de indre farvande, som ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling vil indkalde til i starten af 2020.

Der er enighed om allerede nu at anmode DTU Aqua om at opdatere undersøgelsen fra 2014 om "Miljøskånsom og økologisk bæredygtighed i dansk fiskeri" med henblik på bl.a. at danne grundlag for eventuelle justeringer i den gældende definition af bæredygtige redskaber i Reguleringsbekendtgørelsens bilag 15.

14. Øvrige elementer

Aftaleparterne konstaterer, at der ikke foreligger en bestandsvurdering for hjertemuslinger i Limfjorden. Man er enige om at afvente DTU's bestandsvurdering af hjertemuslingebestanden i Limfjorden, før man kan tage stilling til de fremtidige rammer for et fiskeri efter hjertemuslinger.

Aftaleparterne konstaterer, at der i politisk aftale om statslig udleje/auktion af fiskerirettigheder af 28. februar 2019 indgår auktion af ikke-forbrugte mængder i kystfiskerordningen som en model, der vil kunne skabe provenu til at støtte tiltag til udvikling af kystfiskeriet. Aftaleparterne er enige om, at en nærmere beslutning om dette spørgsmål afventer opfølgningen på aftalen fra februar 2019.